

Comissió de Bon Govern, Transparència, Govern Obert i Qualitat Institucional

Reunió núm.: 7

Dia: **Dijous 11 de novembre de 2021**

Hora: **12:30h.**

Lloc: Atesa la dificultat per garantir les distàncies interpersonals disposades per la normativa aplicable, fet que dificulta la realització de la sessió de forma presencial, la sessió es celebra a distància i pels mitjans electrònics corporatius (plataforma MS Teams).

Ordre del dia:

1. Aprovació de l'acta de la sessió anterior
2. Actuacions dutes a terme en matèria d'administració digital des de l'anterior sessió.
3. Evolució dels projectes en matèria de transparència, bon govern i qualitat institucional
4. Sistema d'Integritat Institucional de la Diputació de Barcelona: Pla de mesures antifrau
5. Torn obert de paraules

Assistents:

Sr. Josep Arimany i Manso, diputat president de l'Àrea d'Innovació, Governos Locals i Cohesió Territorial, que actua com a president de la Comissió, per absència de la presidenta de la Diputació de Barcelona, Sra. Núria Marín Martínez.

Sra. Pilar Díaz Romero, diputada adjunta a la Presidència i delegada per a les Relacions Internacionals, i portaveu del grup del Partit dels Socialistes de Catalunya - Candidatura de Progrés.

Sra. Aida Llauredó Álvarez, diputada portaveu del grup En Comú Guanyem.

Sr. F. Javier González Blesa, assessor del grup Ciutadans - Partido de la Ciudadanía per designació del diputat portaveu de l'esmentat grup, Sr. Salvador Tovar Funes.

Sr. Emiliano Jiménez León, assessor del grup del Partit Popular per designació del diputat portaveu de l'esmentat grup, Sr. Daniel Gracia Álvarez.

Sr. Juan Echániz Sans, coordinador general de la Diputació de Barcelona.

Sr. Francesc Xavier Forcadell Esteller, coordinador de l'Àrea d'Innovació, Governes Locals i Cohesió Territorial.

Assisteix també, com a secretari de la Comissió el Sr. Joan A. Olivares Obis, cap del Gabinet d'Innovació Digital de l'Àrea d'Innovació, Governes Locals i Cohesió Territorial.

El Sr. Joan Carles García Cañizares, diputat president de l'Àrea de Cultura i portaveu del grup Junts per Catalunya, ha delegat la seva participació en el diputat Sr Arimany.

Desenvolupament de la sessió:

Comprovada l'existència del quòrum necessari, el Sr. Arimany informa que la presidenta, Sra. Núria Marín, ha demanat que se l'excusi en aquesta sessió davant altres necessitats sobrevingudes. En aquesta situació pertoca a la Presidència delegada de l'Àrea d'Innovació, Govern Locals i Cohesió Territorial presidir la Comissió.

Seguidament fa esment que aquesta és la quarta sessió d'enguany d'aquesta Comissió. Recorda que es va plantejar que, enguany, a més de la sessió ordinària, se'n farien tres més d'extraordinàries. Amb aquesta doncs es dona compliment a aquella previsió, i a més ressalta que s'ha fet respectant estrictament les dates que es van anunciar per a la seva celebració.

Recorda també que en la primera d'aquestes sessions d'enguany, la de febrer, va demanar que per la importància de les funcions d'aquesta Comissió, els diputats i diputades que en formen part, hi assistissin, o si no els era possible deleguessin preferentment en un altre diputat. Per això, avui, que es tanca el cicle de les sessions d'enguany fa constar el seu agraïment per la vinculació i participació dels assistents en aquesta Comissió.

Aprofitant i valorant positivament aquesta experiència, es proposa donar continuïtat a aquesta pràctica i fer-ne quatre més durant l'any vinent, si no és que derivat del Pla de mesures antifrau i de les accions que l'hagin d'integrar, que després es tractaran, no fos procedent convocar-ne alguna altra.

Amb aquesta sessió d'avui, d'una banda es dona continuïtat a la línia endegada d'impuls i millora de la transparència, el bon govern i la qualitat institucional, com també de l'administració digital, que ha centrat les sessions precedents.

D'altra, destaca, en el darrer punt de l'Ordre del dia, s'hi ha inclòs un element per motius, diguem-ne, més conjunturals, però no per això menys rellevants i transcendentals.

Com els membres de la Comissió saben el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR) finançat amb part dels recursos de l'anomenat Next Generation de la UE constitueix un compromís i a l'hora una oportunitat per a la reforma i modernització del país.

Ara fa poc més d'un mes es van publicar dues ordres ministerials que regulen amb caràcter transversal la gestió d'aquest Pla, establint en una d'elles, entre moltes altres determinacions, el reforç de mecanismes per a la prevenció, detecció i correcció de el frau, la corrupció i els conflictes d'interès.

En virtut d'això, les entitats que integren el sector públic i qualssevol altres agents que participin en el desplegament operatiu del Pla, a nivell decisor, gestor o executor, hauran de disposar d'un pla de mesures antifrau que els permeti garantir i declarar que, en la seva actuació, els recursos disposats s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular, pel que fa, com s'ha esmentat, a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos.

Destacar finalment abans d'iniciar el desenvolupament dels punts de l'ordre del dia que, recentment, amb caràcter previ a aquesta sessió, s'han reunit els comitès directius:

- Comitè directiu d'Administració Digital (27 d'octubre)
- Comitè directiu de Transparència, Govern Obert i Qualitat institucional (3 de novembre)

encarregats d'impulsar i fer el seguiment més detallat dels projectes dels àmbits de treball que ens ocupen en aquesta Comissió.

Sense més preàmbuls s'inicia el desenvolupament de l'ordre del dia.

1. Aprovació de l'acta de la sessió anterior

L'esborrany de l'acta s'ha enviat amb la convocatòria. Sotmesa a la consideració dels assistents, s'aprova.

2. Actuacions dutes a terme en matèria d'administració digital des de l'anterior sessió.

Des de la Presidència s'indica que amb la idea que es pugui centrar la sessió en l'aspecte més rellevant dels que es tractaran avui: com s'aborda el Pla de mesures antifrau corporatiu, demana que l'exposició dels punts 2 i 3 sigui prou resumida, sens perjudici d'ampliar posteriorment la informació que puguin sol·licitar els membres de la Comissió.

Seguidament cedeix la paraula al secretari de la Comissió, Sr. Joan Olivares, cap del Gabinet d'Innovació Digital, per a que informi de les actuacions dutes a terme en matèria d'administració digital des de l'anterior sessió qui destaca algunes de les fites assolides en aquest període:

- Aprovació de Política de seguretat de la informació de la Diputació de Barcelona i creació del Comitè de Seguretat de la Informació (Decret 9143 de data 7 d'agost de 2021)
- Adhesió de la Diputació de Barcelona al conveni subscrit entre l'Agència Estatal d'administració tributaria i la Federació Espanyola de Municipis i Províncies en matèria d'intercanvi d'informació tributaria i col·laboració en la gestió recaptatòria amb les Entitats Locals
- Pròrroga fins el 31 de gener de 2022, dels criteris de flexibilització dels estàndards per a la signatura electrònica de documents administratius (Decret 10385 de 28 de setembre de 2021)
- Revisió de la política de signatura electrònica
- Millores en les solucions corporatives (TeDiba, GDD, Cosignatura, Registre, Seu-e) en el marc dels grups de treball interns

Informa també de la situació del projecte d'extensió de l'administració digital de la Diputació al sector públic segons la nova metodologia acordada.

Finalitzada l'exposició, s'obre un torn d'intervencions. No se'n produeixen.

3. Evolució dels projectes en matèria de transparència, bon govern i qualitat institucional

Com en el cas anterior, el president cedeix la paraula al secretari per a que informi, també resumidament, de l'evolució seguida en els projectes en matèria de transparència, bon govern i qualitat institucional que com es recordarà es van definir en la primera reunió d'enguany.

El secretari, com en el cas anterior, comparteix la situació dels projectes i actuacions agrupades per la seva tipologia i estat d'acord amb la informació que consta a la presentació que es comparteix i que s'integra en l'expedient de la sessió. Ressalta la informació relativa a l'evolució dels formats reutilitzables, les publicacions en les agendes públiques dels electes i dels directius professionals, així com la publicació d'informació sobre el perfil i les trajectòries professionals d'aquests directius i del personal eventual.

Finalment informa sobre la gestió realitzada de les sol·licituds d'accés a la informació pública presentades per la ciutadania fins a 31/10/2021.

Finalitzada l'exposició, s'obre un torn d'intervencions. No se'n produeixen.

4. Sistema d'Integritat Institucional de la Diputació de Barcelona: Pla de mesures antifrau

El president, com ha indicat en la introducció d'aquesta sessió de la Comissió, dona pas a aquest punt relatiu a un nou impuls al marc d'integritat institucional de la Diputació, en el que el Pla de mesures antifrau, més enllà de l'obligació d'aprovar-lo, ha d'actuar com a catalitzador, cedint la paraula al coordinador de l'Àrea d'innovació, Governos Locals i Cohesió Territorial, Sr. Xavier Forcadell, per a que introdueixi aquest punt.

El Sr. Forcadell informa sobre les dues ordres ministerials que a finals de setembre van ser aprovades, i que des de la Coordinació General s'ha impulsat un equip de treball integrat per les unitats directament vinculades en la futura gestió dels fons Next Generation. Centra la seva intervenció en una d'elles, l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, on es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR) per part de les entitats (decisores o executores). Aquesta regulació prescriu un reforç de mecanismes per a la prevenció, detecció, correcció i persecució del frau, la corrupció i els conflictes d'interès; mitjançant un Pla de mesures antifrau que ha de ser aprovat en el termini de 90 dies des de l'entrada en vigor de l'Ordre o des que es tingui coneixement de la participació en l'execució del PRTR.

En aquest sentit comenta la doble perspectiva amb la que cal abordar l'elaboració d'aquests plans en el cas de la Diputació. En primer lloc, i en la mesura que la institució ja ha participat en alguna convocatòria del PRTR i que previsiblement en serà beneficiària dels seus fons cal que la Diputació aprovi el seu pla. Un pla que es planteja com una oportunitat de confegir més enllà d'un conjunt de mesures un sistema d'integritat institucional, tot aprofitant els elements i instruments de que ja en disposa.

En segon lloc, el suport que en aquesta matèria caldrà proporcionar als ajuntaments que participin dels fons del PRTR. En aquest punt cal indicar que en aquest moment hi ha algunes incògnites que estan essent objecte de consulta a l'administració estatal, la FEMP,...

Indica que allò que es planteja ara mateix és focalitzar l'acció en l'elaboració del pla de la Diputació i en paral·lel anar definint la col·laboració amb els governos locals, tenint en compte allò que s'està fent (l'ACM ha anunciat la publicació d'una guia, també des de Presidència s'han fet contactes amb la FMC,...). Conclou assenyalant que es compta també amb la col·laboració de l'Oficina Antifrau de Catalunya, però que més allà de guies, recomanacions, jornades, en el suport als ajuntaments, coneixedors de les seves necessitats, caldran recursos -"mans"- que el duguin a terme.

Finalitzada la intervenció del coordinador, aquest cedeix la paraula al secretari de la Comissió per a que exposi l'esbós de Pla de mesures antifrau que a nivell tècnic s'ha començat a definir.

El secretari recorda que l'Ordre HFP/1030/2021 preveu que els plans de mesures antifrau incloguin, 3 actuacions obligatòries (art. 6.4) i donin resposta a 9 requeriments mínims (art. 6.5). També cal tenir present que l'annex II.B:5 estableix 16 qüestions que han de ser objecte d'autoavaluació i com a element facilitador, l'annex III.C inclou una relació de 22 mesures de possible utilització en l'elaboració dels esmentats plans.

La proposta de Pla de mesures antifrau que s'ha començat a definir està integrat per 11 elements, i les corresponents accions que els despleguen, amb el qual es donarà resposta a les actuacions obligatòries i als requeriments mínims abans indicats així com a les qüestions d'autoavaluació; i això es fa mobilitzant 18 de les mesures relacionades en Annex III.C.

Seguidament descriu cadascun d'aquests elements

1. Pla de mesures antifrau
2. Compromís ferm
3. Segregació de funcions
4. Conflictes d'interès
5. Avaluació del risc
6. Formació i conscienciació
7. Codis de conducta
8. Bústia d'alertes
9. Senyals d'alerta (banderes vermelles)
10. Casos sospitosos
11. Persecució

fent una primera aproximació de calendari, tot seguint allò contingut a la presentació que s'inclou a l'expedient de la sessió.

Com a elements de seguiment i continuïtat es preveu que:

- El seguiment del Sistema d'Integritat Institucional, en general, i del Pla de mesures antifrau de la Diputació de Barcelona, en particular, correspon a la Comissió de Bon Govern, Transparència, Govern Obert i Qualitat Institucional i, en darrer terme, al Ple (que l'haurà aprovat, si escau).
- El seu desplegament s'orientarà i impulsarà des del Comitè Directiu de Transparència, Govern Obert i Qualitat Institucional.
- L'execució i la gestió de continuïtat de les mesures es conduirà des del Gabinet d'Innovació Digital, en estreta col·laboració amb tots els àmbits funcionals implicats.
- S'establiran indicadors de seguiment i es realitzarà periòdicament una revisió dels propis mecanismes antifrau per a millorar allò que sigui necessari.

S'esmenta també que per al disseny, impuls, execució, seguiment i gestió de continuïtat de totes les accions descrites caldrà incorporar efectius a l'àmbit de transparència i bon govern de la Diputació de Barcelona. I que sens perjudici d'això caldrà comptar amb assistència externa, particularment per a:

- Realització d'avaluacions de riscos ètics i de frau
- Revisió del Codi de conducta d'alts càrrecs actual i elaboració d'altres codis de conducta específics
- Accions formatives i de conscienciació
- Disseny dels processos i proposta de gestió de la bústia anònima
- Disseny dels processos i proposta de gestió dels conflictes d'interès i casos sospitosos
- Revisió anual o biennal de l'avaluació de riscos

D'altra part s'indica que es considera estratègica l'aliança amb l'Oficina Antifrau de Catalunya, i que també caldrà desplegar determinades accions en col·laboració amb altres entitats, com ara el Consorci AOC en la implantació d'una bústia d'alertes anònima, en el marc de la Xarxa de Governos Transparents de Catalunya.

També caldrà tenir presents els instruments desplegats per alguns ajuntaments (Barcelona, Terrassa,...) i els que aportin les entitats municipalistes (ACM, FMC, FEMP) així com el resultat de treballs que puguin fer entitats com ara la Fundació Democràcia i Govern Local; i també, particularment per la vinculació de la pròpia Diputació, caldrà tenir en compte el desplegament del Pla d'acció de l'OGP que inclou un eix, centrat en el desplegament de plans d'integritat als ens locals de Catalunya, com a instruments per a la lluita contra la corrupció, el foment del bon govern i l'ètica pública

Finalitzada l'exposició, i atenent al seu contingut, es proposa i s'aprova per assentiment per la Comissió:

- Impulsar l'elaboració d'una proposta de Pla de mesures antifrau que doni resposta a les prescripcions de l'Ordre 1030/2021. El desplegament d'aquest Pla completarà progressivament els components del Sistema d'Integritat Institucional de la Diputació de Barcelona.
- Impulsar l'elaboració d'una proposta de dictamen per a l'aprovació de l'esmentat Pla i la formalització del Sistema d'Integritat Institucional.

El coordinador general, Sr. Echániz, intervé per a manifestar la seva conformitat amb el plantejament realitzat i en dotar la Diputació d'un sistema d'integritat en el que l'Ordre ministerial no fa més que posar-hi més pressió a nivell de calendari.

Informa també, per al coneixement de la Comissió encara que no sigui un àmbit propi d'aquesta, que la gestió dels fons Next Generation comporta també altres obligacions contingudes en les ordres abans esmentades i en destaca particularment la generació d'un sistema d'informació que permeti als ministeris fer-ne un seguiment acurat i traslladar a la UE aquella informació necessària per a la percepció i control de l'aplicació d'aquests fons.

5. Torn obert de paraules

Finalment, el president indica, com s'ha dit, que s'elaborarà el calendari de reunions de 2022 i es farà arribar als membres de la Comissió per a que puguin reservar les seves agendes. En aquest sentit planteja ja les dates de les properes sessions:

- 10 de febrer de 2022 – 12h
- 21 d'abril de 2022 – 12h

S'indica a la Secretaria que, com s'ha fet en altres ocasions, es trameti als assistents la presentació que ha servit de suport a la sessió, que s'incorpora també a l'expedient d'aquesta.

El Sr. Forcadell pren la paraula per informar que d'acord amb el que s'ha tractat als diferents comitès directius – el d'Administració Digital, el de Transparència, Govern Obert i Qualitat institucional, i també el de Seguretat de la Informació – s'elaborarà una proposta d'abordatge en els aspectes que centren l'acció d'aquests comitès per les entitats que integren el sector públic de la Diputació.

S'aixeca la sessió, duta a terme pels mitjans telemàtics corporatius, a les 13:26 hores.